1859. N°. 54.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 6 MEI.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 12 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 Mei.

In de maand April 1859 zijn binnen deze gemeente overleden 78 personen, als: 5 mannen, 11 vrouwen, 27 zoons en 35 dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 10. Geboren 123 kinderen, als: 72 zoons en 51 dochters. Voltrokken 26 huwelijken.

— Uit het verslag, betreffende den toestand van het onderwijs aan de scholen van het genootschap *Mathesis Scientiarum Genitrix* gegeven, dat in de algemeene vergadering van Donderdag ll. werd medegedeeld door den heer W. T. Werst, 2e secretaris van het bestuur, ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

Het gehouden examen in het gewone rekenen gaf de overtuiging, dat er gegrond bezwaar bestaat, om voor den toegang tot de scholen hooger eischen te doen dan thans plaats heeft, daar jongens van 12, 14 tot 16 jaren, die reeds onderwijs op de scholen van het lager onderwijs genoten hadden, nog behoefte schenen te hebben aan theoretisch en practisch onderrigt in de hoofdregelen der rekenkunde.

Het onderwijs in de wiskunde was uitgebreid door daartoe het getal schooluren te vermeerderen.

Het onderwijs in de verschillende vakken, betrekking hebbende tot den handel, werd met vrucht gegeven, ofschoon het getal leerlingen, dat daarvan dit jaar gebruik maakte, gering was. De onmisbaarheid van zulk een onderwijs schijnt nog niet zoo algemeen te worden bevroed.

Het onderwijs in de natuur- en werktuigkunde liep over de eerste beginselen en klom op tot het galvanisme en de electriciteit en wat de werktuigkunde betreft, tot de behandeling der uurwerken en de zamenstelling van het stoomwerktuig.

De teekenschool, ingerigt naar het stelsel der gebroeders Dupuis, leverde de overtuigendste blijken dat, voor eerstbeginnenden, de lust tot het teekenen krachtig wordt opgewekt en in dat opzigt dit stelsel boven de andere methode de voorkeur verdient. In geen aantal jaren was het gebeurd zooveel mededingers te tellen naar de uitgeloofde medailles. *Zestien* teekeningen naar een antiek in pleister en *twintien* naar een pleisterornament waren ingekomen. De kleine zilveren medaille werd toegewezen aan een leerling, die drie jaren geleden nog geen onderwijs in het teekenen genoot.

Het onderwijs in de bouw- en doorzigtkunde, theoretisch en practisch, ondervond door eene nieuwe regeling groote verbetering. Het werd gegeven aan 75 leerlingen, die alleen 400 bouwkundige teekeningen inleverden, behalve die betrekking hadden tot de doorzigtkunde, het teekenen van werktuigen en het bouwkundig schaduwen. De groote zilveren medaille werd uitgeloofd voor een ontwerp van een landhuis en de kleine zilveren medaille voor de beste teekeningen op vergroote schaal eener bouwkundige afbeelding van eene bewaarschool van 500 kinderen.

Het onderwijs op de verschillende scholen werd gegeven aan een getal van 192 leerlingen door het noodige personeel van bekwame en ijverige hoofd- en andere onderwijzers, die zich met eene matige, voor sommigen zelfs, naar mate van den tijd en de moeite die zij daarvoor veil hebben, karige bezoldiging te vreden stellen.

— De *Staats-Cour.* van heden bevat een kon. besluit van 2 Mei, waarbij, uithoofde dat de kon. academie te Delft, voor zooverre zij strekt tot opleiding van ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië, niet oplevert een toereikend getal ambtenaren voor de behoeften van die dienst, o. a. het navolgende wordt bepaald:

De kweekelingen aan de kon. academie te Delft, bestemd voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië, die na een voldoend overgangs-examen tot den cursus van het derde studiejaar zijn toegelaten, en daarbij, ten genoegen van het bestuur der academie, bewijzen leveren van goed gedrag en van een gezond ligchaamsgestel, worden door den minister van koloniën, op voordragt van het voormeld bestuur, aangesteld tot candidaat-ambtenaren voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië, en zijn daardoor vrijgesteld van de bevolene jaarlijksche storting van ƒ 200, welke alsdan ten laste komt der koloniale geldmiddelen.

Aan den minister van koloniën kunnen door het bestuur der academie, als candidaat-ambtenaar voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië, worden voorgedragen zij die aan een van 's rijks hoogescholen den rang van doctor of van candidaat met den eersten of tweeden graad in eenig vak van wetenschap hebben verkregen, en zij die aan de landbouwkundige school te Groningen na een volledigen cursus een eindexamen hebben afgelegd met de verklaring dat zij uitstekend voldaan hebben. De hierbij bedoelde personen zullen een 2-jarigen cursus aan de kon. academie te Delft moeten doorloopen om na een voldoend eindexamen te hebben afgelegd, het radicaal van ambtenaar der tweede klasse te kunnen erlangen.

De gouverneur-generaal van Ned. Indië is bevoegd om doctoren in de regten, die gedurende 7 jaren in Ned. Indië blijken hebben gegeven van bijzondere geschiktheid, te benoemen tot betrekkingen bij het regtswezen waarvoor tot dusverre het radicaal van ambtenaar der eerste klasse werd vereischt. Voor de betrekkingen van omgaand regter op Java en van diens griffier worden echter zooveel mogelijk benoemd ambtenaren der eerste kl.

De gouverneur-generaal is bevoegd om in elk der jaren 1859 en 1860 20 ambtenaren van de derde klasse, die geacht worden door bekwaamheid, geschiktheid en gedrag het meest in aanmerking te komen om tot hoogere rangen in 's lands dienst op te klimmen en minstens 5 jaren in 's lands dienst zijn werkzaam geweest, na afgelegd vergelijkend examen te beschouwen als te bezitten het radicaal van Indisch ambtenaar der tweede klasse. Ook is hij bevoegd om, bij gebrek aan ambtenaren der eerste of tweede klasse, ambtenaren van de derde klasse te benoemen tot de betrekkingen van adsistent-resident, secretaris en controleur bij het binnenlandsch bestuur op Sumatra, en om ter benoeming tot ambtenaren van de derde klasse in aanmerking te brengen personen, die 5 jaren in 's lands dienst in Nederl. Indië zijn werkzaam geweest en bij een goed zedelijk gedrag, blijken van ijver en geschiktheid hebben gegeven.

Z. M. behoudt zich voor om bij gebrek aan personen, voorzien van het diploma der kon. akademie te Delft, te benoemen tot ambtenaren der eerste of der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Ned. Indië personen die in of buiten 's lands dienst blijken hebben gegeven van algemeene of bijzondere bekwaamheden. Daartoe zullen bij voorkeur in aanmerking komen zij die, aan eene van 's rijks hoogescholen, den rang van doctor met den eersten of tweeden graad in eenig vak van wetenschap hebben verkregen.

— Volgens bekendmaking van den minister van financiën zijn er gedurende het jaar 1858 in 's rijks munt en hulp-munt vervaardigd: 1°. voor rekening van het rijk, ten behoeve van de circulatie in 's rijks overzeesche bezittingen: 817181 rijksdaalders, 2,197,000 guldens, 7,600,000 halve guldens, 4,800,000 ¼ guldens, 14,000,000 1/10 guldens, 40,969,886 2½ centstukken, 120,651,245 1 centstukken, 53,588,017 ½ centstukken; 2°. voor rekening van bijzondere personen: 8,326,305 rijksdaalders, 2,002,241 guldens, 4,462 halve guldens. Te zamen uitmakende eene geldswaarde van ƒ 34,014,386.68½.

— Door bestuurders van het Nederl. zendelinggenootschap is uit het vroeger medegedeelde drietal tot director van het zendelinghuis beroepen, de heer M. Cohen Stuart, pred. bij de remonst.-gereformeerde gemeente te Utrecht.

— Zoodra het weder dit zal toelaten, zullen er van Katwijk aan Zee tot aan den hoek van Holland door den overste van de marine, Bloemendaal, langs de kust peilingen worden gedaan. Men wil dit in verband brengen met het plan nopens het aanleggen van eene zeehaven bij Scheveningen.

— Het bekende wiskundige genootschap: *Een onvermoeide arbeid komt alles te boven*, heeft dezer dagen den hoogsten prijs toegewezen aan den heer F. J. van den Berg, ingenieur van den waterstaat, voormalig kweekeling van de Delftsche academie, voor het door hem ingezonden antwoord op eene door dat genootschap uitgeschreven prijsvraag. Naar men verneemt, gold het een zeer moeijelijk vraagstuk betrekkelijk de ontwikkeling van zeker gebogen oppervlak, en getuigt het antwoord van diepe en grondige wiskundige kennis.

— Te Gorinchem had Dingsdag avond een treurig voorval plaats. In de meelfabriek van den heer van den Andel, bragt een 10-jarig meisje een bezoek aan haren minnaar, die aldaar de betrekking van machinist vervulde. Haar minnaar toonde haar de werking der machinerie, en daarbij kwam zij ongelukkig met hare kleederen in aanraking met een der raderen, waarmede zij eenige keeren werd rondgeslingerd. Voor dat men haar hulp kon toebrengen was haar hoofd reeds tegen den grond verpletterd.

— Volgens den Parijschen correspondent van de *Indép. Belge* zou de hertogin van Parma, en ook haar broeder, de graaf de Chambord, die te Frohsdorf verblijf houdt, voornemens zijn om gedurende den tijd dat de oorlog in Italië duurt, hun verblijf in Nederland te vestigen.

's GRAVENHAGE, 5 Mei.

Door Z. M. zijn aan de kon. akademie te Delft benoemd: tot leeraar in de wiskunde de heer dr. C. P. Burger, thans leeraar in de wiskunde aan het gymnasium te Zutphen, en tot leeraar in de waterbouwkunde de heer M. Simon, civiel ingenieur te Leeuwarden.

— Bij besluit van 2 dezer heeft Z. M. goedgevonden te benoemen: bij het wapen der infanterie: bij den staf van het wapen, tot majoor den kapitein der 1ste kl. J. C. P. Hamminck Schepel, van den staf; tot kapitein van de 3de kl. den 1sten luit. J. Mulder, van dien staf; bij het 2de reg. tot kapitein van de 3de kl. den 1sten luit. J. A. Halfmouw, van het 1ste reg.; bij het 5de reg. tot kapiteins van de 3de kl. den 1sten luit.-adj. D. N. de

Fremery en den 1sten luit. S. L. J. Queysen, beiden van het corps; bij het 7de reg. tot majoor den kapitein der 1ste kl. N. C. Vinkhuizen, van het corps, en tot kapitein van de 3de kl. den 1sten luit. H. C. van Geheel Gildemeester, van het 3de reg.; bij het wapen der artillerie: bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kapitein van de 3de kl. den 1sten luit. P. A. Rauws, van het reg. veld-artillerie, en op non-activiteit te stellen, den kapitein J. M. van Klinkenberg Bozy, van het 2de reg. vesting-artillerie, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt; voorts te bepalen dat de 1ste luit. H. A. Schneiders van Greyffenswert, van het 1ste reg. vesting-artillerie, tijdelijk zal worden gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

— Z. M. de koning begeeft zich Maandag aanst. naar het Loo en H. M. de koningin-moeder zal zich in het begin der maand Junij aanst. naar Soestdijk begeven.

— Aan den gepens. 1sten luit. der infanterie van het leger in Ned.-Indië F. R. C. Schluter is verleend de titulaire rang van kapitein.

— In de zitting van de eerste kamer van gisteren is beraadslaagd over het door de tweede kamer aangenomen voorstel van wet van den heer Sloet tot Oldhuis, omtrent de afkoopbaarheid der tienden. Bij de stemming is het met 29 tegen 6 stemmen verworpen. Voor hebben gestemd de hh. van Swinderen, Beerenbroek, de Villers de Pité, Loopuyt, Cremers en Sassen. Daarna werden zonder beraadslaging aangenomen: het wets-ontwerp tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekkingen door het dep. van marine, dienst 1859; het wets-ontwerp tot onteigening van perceelen voor den aanleg van een weg in Noordbrabant; en het wets-ontwerp tot nadere vaststelling van het totaal van hoofdst. V der staatsbegrooting voor 1858.

— De afdeelingen van de tweede kamer houden zich bezig met het onderzoek van de belangrijke wets-ontwerpen, nopens marine en oorlog, eergisteren ingekomen. Men verneemt dat zij aanleiding hebben gegeven tot het maken van verschillende opmerkingen, het doen van vragen enz., zoowel betrekking hebbende tot den algemeenen staatkundigen toestand van Europa, meer bijzonder in verband met de belangen van ons vaderland, als tot het stelsel van verdediging, de bestaande of de, zoo noodig, te ontwikkelen strijdkrachten; de tijdigheid van den voorgestelden maatregel enz. Men verwacht dat deze ontwerpen met den meest mogelijken spoed zullen worden behandeld.

— Door den afgetreden directeur van den kon. Franschen schouwburg, den heer d'Hooghe, is eene actie ingesteld tegen eenige leden van dat gezelschap, ter zake van dienstweigering.

AMSTERDAM, 4 Mei.

Vrijdag ll. hield de wis- en natuurkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de hh. Vrolik, von Baumhauer, J. W. Ermerins, Harting, van Gogh, van Rees, Buys Ballot, F. Z. Ermerins, Bierens de Haan, Delprat, Lobatto, Schroeder v. d. Kolk, van Oordt, Elias, van Kerkwijk, van Breda, Blume, van der Willigen, Muller, van Geuns en Voorhelm Schneevoogt; van de letterkundige afdeeling, de heer C. Leemans.

De secretaris berigtte de ontvangst van de verhandeling van den heer van [illegible], nopens den Pongo, herzien door prof. J. van der Hoeven; deze werd gesteld in handen der commissie, die daarover reeds vroeger had gerapporteerd. — Dr. E. van der Ven, te Leyden, had eene verhandeling ingezonden over de jaarlijksche aberratie van het licht, uit de undulatie-theorie verklaard, die gesteld werd in handen der commissie voor de verslagen en mededeelingen. — De heer Stamkart had een brief ingezonden, ten geleide eener verhandeling over de theorie van het intensiteits-kompas en van zijn gebruik op houten en ijzeren schepen. Gesteld in handen van de hh. van Gogh en Buys Ballot. Door den heer Verdam was voor de Verhandelingen eene bijdrage aangeboden tot de toepassing van het dynamisch beginsel van d'Alembert, volgens het voorschrift van Lagrange, die gesteld werd in handen van de hh. Lobatto en Stamkart. — De heer Delprat las het verslag over de verhandeling van den heer Badon Ghyben, over den hoogsten last, die door eenige steunpunten kan worden gedragen.

Het voorstel van dr. Sasse, te Zaandam, tot het vertalen van stukken uit Russische tijdschriften werd met 12 tegen 10 stemmen aangenomen.

Daarna was aan de orde het ontwerp-adres van de hh. van der Boon Mesch, Voorhelm Schneevoogt, van der Hoeven, van Geuns en Donders; aan den minister van binnenl. zaken, houdende bedenkingen tegen het ingediende wets-ontwerp op de geneeskunde. De voorzitter betuigde der commissie den bijzonderen dank der afdeeling voor den door haar geleverden arbeid. Het adres werd met algemeene stemmen aangenomen.

De heer Bierens de Haan droeg nog eenige bedenkingen voor, tegen de verhandeling van den heer Lobatto, over de leer van Newton, tot bepaling van het aantal onbestaanbare wortels in de hoogere magtsvergelijkingen. Ook diende de heer van der Willigen eene bijdrage in.

Daarna is de vergadering gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Mei.

Ten einde de noodige manschappen te verkrijgen ter bemanning van de vloot, die, gelijk reeds vroeger is gemeld, tot eene [illegible] sterkte zal gebragt worden, is bepaald dat ieder zeeman van gezond ligchaamsgestel, geschikt voor de dienst, minstens 20 of hoogstens 45 jaren oud, die zich vóór of op 15 Junij vrijwillig tot de dienst verbindt, een handgeld van 10 £ zal ontvangen, — dat ieder gewoon en voor de dienst geschikt zeeman, die dienst neemt, de som van 5 £ zal bekomen, en dat in het algemeen ieder zeeman van 25 tot 50 jaren 40 shilling zal genieten.

— Eene afdeeling onzer vloot, onder bevel van den admiraal Freemantle, is naar de Adriatische zee vertrokken. Ook zijn er verscheidene fregatten, met zwaar geschut gewapend, naar Gibraltar en Malta gezonden.

— Voor zoo verre men den uitslag der verkiezingen weet heeft de regering daarmede 18 stemmen in het lagerhuis gewonnen.

— Men schrijft uit Liverpool dat aldaar het berigt is ontvangen dat de Amerikaansche klipper *Pomona*, die twee dagen te voren in zee was gestoken, nabij Wexford schipbreuk heeft geleden. Dit vaartuig had 375 passagiers aan boord en eene bemanning van 52 koppen. Tot dusverre weet men niet, dat meer dan 20 menschen, waaronder 3 man van de equipage, zijn gered.

— In de zitting van het parlement der Kaapkolonie van 17 Maart jl. is door den gouverneur medegedeeld dat de Oranje-Vrijstaat in eene federative verbindtenis met de Kaapkolonie wenschte te treden, en hij noodigde daarom de vergadering uit, in het algemeen de vraag te overwegen, of het mogelijk zou zijn de onderscheidene deelen van Zuid-Afrika onder eenig gemeenschappelijk bestuur te vereenigen. Ook deelde hij mede, dat het aantal aangekomen landverhuizers 2078 bedroeg, en dat het nut van hunnen arbeid voor de kolonie reeds gebleken was.

— Te Shanghaï wordt door de zendelingen een dagblad in de Chinesche taal uitgegeven, dat reeds 700 abonnés telt. Wat het nieuws betreft, schijnen de Chinezen het meest belang te stellen in de rapporten der policie.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Mei.

De keizer heeft op nieuw eene mededeeling aan het wetgevend ligchaam gedaan, waarmede hij ten doel had het oogmerk van den oorlog duidelijk te doen uitkomen, en de beschuldiging van veroveringszucht van zich af te werpen. Hoofdzakelijk zeide Z. M. het volgende: »Oostenrijk is op Sardinisch grondgebied gekomen, het verklaart hierdoor aan Frankrijk den oorlog, het schendt hierdoor de verdragen en bedreigt onze grenzen. Oostenrijk heeft de zaken zoo ver gedreven, dat een van twee gebeuren moet: het moet tot aan den voet der Alpen heerschen, of Italië moet tot aan de Adriatische zee vrij zijn. Tot dusverre was gematigdheid de rigtsnoer mijner handelingen; nu zal ik met veerkracht te werk gaan. Ik streef niet naar veroveringen, maar naar een opregt behoud der nationale politiek. Ik eerbiedig steeds de verdragen, onder voorwaarde, dat ze niet ten mijnen nadeele geschonden worden. Mijne sympathie is voor Italië, dat onder een vreemd juk zucht. Het doel van dezen oorlog is: Italië aan zich zelf terug te geven, maar niet om het van meester te doen veranderen. Wij gaan niet naar Italië om er onlusten te stichten of de magt van den Paus aan te tasten, maar om hem aan den overstelpenden invloed van het buitenland te onttrekken, om de orde in Italië te schragen en op den grondslag der regtmatige belangen te vestigen.

»Wij gaan naar het klassieke land, om aldaar de voetstappen onzer vaderen te zoeken. Ik zal mij aan de spits van het leger stellen. Aan de keizerin, bijgestaan door de wijsheid en ervaring van den laatsten broeder des eersten keizers, laat ik de zorg voor mijnen zoon over. Zij zal toonen op de hoogte der haar toevertrouwde taak te zijn. Aan den moed en de trouw der in Frankrijk achterblijvende troepen draag ik de zorg voor de veiligheid onzer grenzen op, alsmede aan de vaderlandsliefde van de nationale garde en van het geheele volk." — Dit stuk is ook, als proclamatie aan het volk, aangeplakt en werd overal met graagte gelezen.

— Aan het wetgevend ligchaam is door de regering een buitengewoon crediet van 90 millioen fr. voor het ministerie van oorlog gevraagd, alsmede magtiging om de dienstpligtigen, welke dit jaar in de termen der conscriptie vallen, op te roepen, zullende zij echter niet vóór de maand Januarij van het volgende jaar in werkelijke dienst gesteld worden.

De zitting-tijd der kamers is met 14 dagen verlengd.

— De *Moniteur* berigt dat er vrijwilligers voor de krijgsdienst zullen worden aangenomen voor 2 jaren, en dat dienstpligtigen door de tusschenkomst der administratie plaatsvervangers kunnen bekomen tegen betaling van 2000 fr. voor 7 jaren dienst.

Voorts worden in dat blad medegedeeld de voorwaarden van inschrijving op de nieuwe leening van 500 millioen. De minister van financiën geeft daarbij te kennen dat de staat der financiën zeer gunstig is, en dat uit de beschikbare middelen, zonder stoornis voor de overige takken der staatsdienst, ruim 300 millioen oorlogsuitgaven kunnen worden goed gemaakt.

— Naar men verneemt zal er eene ligting van 20,000 zeelieden plaats hebben. Men meent daaruit te moeten opmaken dat de regering niet gerust is omtrent de houding van Engeland. De vrijwillige dienstneming neemt in groote mate toe.

— De Spaansche regering heeft aan de cortes magtiging gevraagd om het leger met 100,000 man te mogen vermeerderen, ten einde de onzijdigheid des lands gedurende den oorlog te bewaren.

ITALIË.

Van het oorlogstooneel wordt berigt dat het hoofdkwartier van den Oostenrijkschen opperbevelhebber den 2den Mei te Lomello was gevestigd en dat zijne troepen op dien dag reeds Cambio en Cozzo hadden bereikt. De eerste plaats ligt tusschen Mortara en Casale; de andere op den weg van Pavia op Alessandria. De Oostenrijkers hadden bij Tortona, over de Po reeds bruggen geslagen. Zij vorderen van de plaatsen waar zij doortrekken eene aanzienlijke levering van mondbehoeften en fourrage. Het hoofdkwartier van koning Victor-Emanuel is te St. Salvatore, op eene hoogte tusschen Alessandria en Casale. De Franschen namen met eene aanzienlijke krijgsmagt bezit van het Scrivia-dal (tusschen Genua en Alessandria). Het schijnt dus dat het in de vlakten nabij de rivier de Po tot een hoofdtreffen zal komen. Tot hiertoe hebben er slechts eenige schermutselingen plaats gehad tusschen de Oostenrijksche en de Sardinische kavalerie. De Oostenrijkers zijn ook in Modena en Reggio binnengerukt en men verwacht dat zij zich mede naar Toskane zullen wenden.

— De koning van Sardinië heeft het hem aangeboden dictatorschap in Toskane aangenomen, met het oogmerk om aldaar de rust te handhaven en de medewerking der bevolking aan de bevrijding van Italië te leiden. De

heer Buoncompagni, thans zijn gezant te Florence, is daartoe door hem tot buitengewoon commissaris benoemd, en aan den generaal Ulloa is het bevel over het leger opgedragen. Als adjudant is aan dien generaal toegevoegd de heer Manin, zoon van den bekenden republikein.

— Te Genua komen voortdurend Fransche troepen aan.

— Men verzekert dat de hertog van Chartres, kleinzoon van koning Lodewijk Philips, als 2de luitenant bij het reg. dragonders van Nice aan den veldtogt tegen Oostenrijk zal deelnemen.

— Te Rome is het volgende plakaat op de muren geplakt en door de policie afgescheurd: Oorlog! Oostenrijk heeft de voorstellen van de hand gewezen, welke door Engeland waren voorgesteld. Weldra zal men het kanon van den oorlog hooren bulderen. Wij stellen ons vertrouwen in de eerste mogendheid der wereld, in Frankrijk, dat onze vriend is. *Leve Italië! Leve Frankrijk en leve de keizer!*

PRUISSEN.

BERLIJN, 3 Mei.

In eene buitengewone zitting der bondsvergadering zijn door den Oostenrijkschen gezant de redenen ontwikkeld, die den keizer genoopt hebben om zijn leger in Sardinië te doen binnenrukken. Deze mededeeling is aan de commissie voor de militaire aangelegenheden verzonden.

— Men verwacht dat het bevel tot wapening der Rijnvestingen en tot oproeping van de landweer (1ste ban) spoedig zal uitgevaardigd worden.

— Alexander von Humboldt is thans ernstig ongesteld. De geneesheeren hebben geen hoop op zijn herstel.

— Door de vertegenwoordiging in Wurtemberg is het door de regering aangevraagde buitengewoon krediet voor oorlog van 7 millioen, benevens nog andere voorstellen door de tijdsomstandigheden geboden, goedgekeurd. De afgevaardigden gaven bij die gelegenheid duidelijke blijken van sympathie voor Oostenrijk.

— Het Beijersche leger zal op eene sterkte van 108,000 man gebragt worden.

— In de Russische dagbladen leest men het volgende: Wij zijn gemagtigd om ten stelligste te verklaren dat er geen verdrag van of- en defensief bondgenootschap tusschen Rusland en eenige andere mogendheid bestaat. Terwijl gansch Europa te land en ter zee op eene groote schaal krijgstoerustingen maakt, moest de keizer naar de voorschriften der staatkunde voorzorgmaatregelen nemen; maar Z. M. behoudt in de tegenwoordige tijdsomstandigheden zijne volle vrijheid van handelen, en wij behoeven hierbij nauwelijks te voegen dat Z. M. met niets anders te rade gaat dan met het gevoel van de eer zijner kroon en met 's lands belangen.

Het *Journal de Dresde* beweert echter, ten opzigte van het bovenstaande, dat, zoo er al geen verbond tusschen Frankrijk en Rusland is gesloten, er toch tusschen die beide mogendheden eene schikking is gemaakt, om te beletten dat Oostenrijk in den aangevangen strijd de overwinning behale.

— De Zweedsche stad Uddewalla is in den nacht van 25 op 26 April door een hevigen brand bezocht en zijn 52 huizen, in zes der aanzienlijkste wijken, in de asch gelegd. Onder de afgebrande gebouwen behooren ook de pakhuizen der kroon, waar 12,000 pakken katoenen garens en eene partij katoen vernield zijn.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 Mei.

Ten opzigte van de vroeger medegedeelde finantiële maatregelen wordt door het officiële regeringsblad nog het volgende gezegd. Van al de vervallen coupons zal eene inkomsten-belasting worden geheven van 5 pCt. van het bedrag. Deze korting zal echter niet worden geheven van de coupons van zoodanige leeningen, waarbij de uitdrukkelijke bepaling is gevoegd, dat zij nimmer aan dergelijken maatregel zouden onderworpen worden. Aan deze korting zullen onderworpen zijn niet slechts de coupons in het bezit van Oostenrijksche onderdanen, maar ook die, welke zich in handen bevinden van buitenlandsche fondsenhouders. De genomen maatregelen zullen strekken om alle vrees weg te nemen omtrent het voornemen, dat aan de regering wordt toegeschreven, om gedurende den oorlog de rente-betaling te schorsen. Het overdreven gerucht lost zich derhalve hierin op, dat geen grooter korting zal plaats hebben dan van 5 pCt., terwijl aan de andere zijde de zekerheid wordt erlangd, dat de rente-betaling voortdurend geregeld zal plaats hebben.

— Aan den aartshertog Albrecht, baron Hess en graaf Giulay, generaals der artillerie en aan den generaal der kavalerie, graaf Schlick, is de rang van maarschalk verleend.

— De heer de Banneville, tegenwoordig het hoofd van het Fransche gezantschap, heeft deze stad verlaten. Ook is aan onzen gezant te Parijs, den heer Hubner, per telegraaf bevel gezonden om Frankrijk te verlaten.

— De stad Triest en de districten Pisino en Görtz, benevens Venetië en Verona zijn in staat van beleg verklaard.

— Een edelman in Gallicië heeft aan de regering 100 ducaten toegezonden, om als belooning uit te reiken aan de manschappen, die zich het eerst van een Fransch kanon zullen meester maken.

— Op de nijverheid en den handel oefent de tegenwoordige toestand reeds een hoogst nadeeligen invloed uit. In vele Zuid-Duitsche en Zwitsersche fabrieken, die haar voornaamste afzet in Italië hebben, is het getal arbeiders reeds tot op de helft verminderd. Des te levendiger is aldaar de handel in slagtvee, haver en hooi, waarvan groote qualiteiten bij voortduring, naar men gelooft voor Fransche rekening, worden gekocht. Er is thans sprake, dat de uitvoer ook hiervan zal verboden worden.

— Volgens de nieuwe gemeentewet zal de gemeenteraad slechts eenmaal in de drie maanden bijeenkomen, en wel eene geheime zitting houden.

— Te Schuttenhofen in Bohemen hebben 51 personen, die een gedeelte uitmaakten van eene schaar van bedevaartgangers, door het instorten eener brug het leven verloren.

TURKYE.

De berigten uit Alexandrië luiden zeer gunstig ten opzigte van den aanleg van het Suez-kanaal. De heer de Lesseps had daarover op nieuw een onderhoud met den onderkoning gehad. De ambtenaren hebben last ontvangen de voorbereidende werkzaamheden te bevorderen. De gouverneur van Damiette en die van Alexandrië zijn gelast de voor die onderneming aangevoerde materialen vrij te laten lossen. Aan het te Alexandrië uitkomend dagblad *Progresse*, hetwelk zich meermalen ongunstig voor de kanalisatie van Suez heeft uitgelaten, is van regeringswege verboden over die onderneming te spreken. Den gelastigde van de Fransche regering is, naar gezegd wordt, opgedragen blijken van ingenomenheid met de onderneming van den heer de Lesseps te geven.

— Men verwacht dat er onder de Slavische bevolking des rijks een opstand zal uitbarsten. Belgrado wordt in staat van verdediging gebragt.

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redacteur!

In uw dagblad van den 20sten dezer heeft d^{r}. C. Leemans, tot slotsom zijner mededeeling aan het publiek, eene opzettelijke veroordeeling of berisping tegen het bestuur van het gereformeerde weeshuis te Leyden gerigt, die wij als uitmakende dat bestuur niet met een enkel schouder ophalen kunnen beantwoorden. Te veel prijs stellen wij op eene juiste beoordeeling van onze handelwijze door de gemeente, welke het genoemd Godshuis aan onze zorgen toevertrouwt, dan dat wij den kwaden indruk, door eene verkeerde, minstens eenzijdige of gebrekkige beschouwing van onze handeling soms hier of daar reeds te weeg gebragt, niet zouden verlangen weg te nemen. Het is daarom dat wij UEd. beleefd verzoeken deze regelen in een volgend nummer van uwe courant insgelijks ter lezing aan het publiek te willen geven.

De heer Leemans berigtte ons bij missive van 23 September 1858 dat er in de volgende maand October wederom gelegenheid zou zijn voor jongelieden om onder gunstige voorwaarde naar de Kaapkolonie te worden overgebragt; gemelde heer had reeds vroeger deze gelegenheid voor de weeskinderen ons aangeboden, en uit dien hoofde hebben wij op 29 September 1858 aan Z. E. hoofdzakelijk het navolgende bij missive te kennen gegeven — met het doel om zijner welwillenheid ook welligt voor het vervolg meerdere moeite te besparen — dat namelijk wij regenten van het weeshuis, en als zoodanig naar de wet voogden van de minderjarige weezen in casu bedoeld, ons bezwaard ja onbevoegd achtten om de amotie of verhuizing van die kinderen uit het gesticht te bevorderen; dat toch, indien het hier gold ondeugende weeskinderen of zoodanig zedelijk bedorvenen dat wij er, gelijk de heer Leemans in zijnen brief zich had uitgedrukt, gaarne van zouden zijn *ontlast*, de aangeboden gelegenheid ons dan toch niets kon baten, omdat die kinderen als van geen goed zedelijk gedrag zijnde door de commissie niet zouden worden aangenomen; maar dat, nu men goede oppassende weeskinderen verlangde, het ons voorkwam als niet van onze roeping om juist zulke weezen buiten noodzakelijkheid uit het gesticht en naar den vreemde weg te zenden; dat verder, voor zoo veel het *arm*-kinderen betrof, die op authorisatie van de plaatselijke regering tijdelijk ter verpleging in het Godshuis worden opgenomen, de heer Leemans te dien opzigte verwezen werd tot burgemeester en wethouders, die daarover zouden kunnen beschikken; en dat eindelijk vrouwen regentessen, aan wie het schrijven van Z. E. was medegedeeld, ten aanzien der weesmeisjes met ons van hetzelfde gevoelen waren.

Wij vertrouwen dat de eenvoudige mededeeling van dit ons antwoord in der tijd aan den heer Leemans gegeven voldoende zal zijn om aan te toonen, dat regenten van het gereformeerde weeshuis zich althans geen verwijt hebben te doen wegens het niet opzenden van minderjarige weeskinderen naar de Kaapkolonie, vermits zij dit hebben nagelaten uit besef van pligt aan hunne voogdijschap verbonden en alzoo op een goeden grond; waarbij nog deze verzekering kan worden gegeven dat de financiële toestand van het gesticht volstrekt niet zóó ongunstig is als d^{r}. C. Leemans dit bij zijne veroordeeling van het bestuur daarover schijnt te veronderstellen.

Met alle achting hebben wij de eer ons te teekenen.

Regenten van het Heiligen Geest of Armen Wees- en Kinderhuis te *Leyden*,

LEYDEN, 30 April 1859.

TAETS VAN AMERONGEN, *Voors.*

TIGHLER, *Secr.*

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3^{den} Mei de heer P. A. L. A. van Ittersum, van Wijk bij Duurstede, in de regten, met *Theses*.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, —

Gezien het adres van CORNELIS TEUNIS KRANEVELD, Goudsmid, wonende alhier, waarbij deze verzoekt, in het huis aan den Ouden Rijn, Wijk VI. n°. 108, een *Goudsmids-fournuis* te mogen doen plaatsen.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrieken en Trafieken;

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 9^{den} Mei aanstaande, des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dat verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 5 Mei 1859.

J. C. BUCAILLE, Weth^{r}. 1^{e}. Burgemeester.

v. PUTTKAMMER, Secretaris.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN,

Gezien art. 264 der Wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* nº. 85);

Gelet op art. 5 der Verordening van den 17den Februarij 1859 (*Gemeenteblad* nº. 5), regelende de invordering eener plaatselijke directe belasting, aangehaald bij Koninklijk besluit van den 26sten Maart 1859, nº. 55;

Doen te weten, dat het Kohier voor de plaatselijke directe belasting over 1859 op heden voorloopig is vastgesteld en van dezen dag tot en met den 19den Mei aanst. ter Secretarie dezer Gemeente, van 12 tot 3 ure, voor een ieder ter lezing is nedergelegd:

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 5 Mei 1859. J. C. BUÇAILLE, Wethr. Io. Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 28 April tot en met den 4 Mei 1859.

BEVALLEN: J. Brokkaar, geb. Regeer, Z. — J. Houbolt, geb. Marks, Z. — W. van der Leek, geb. de Koning, D. — M. Laman, geb. de Vroede, Z. — J. Martijn, geb. van Heusden, D. — P. G. Verdouw, D. — G. Houps, geb. Sloos, D. — A. J. Edelkoort, geb. van Leeuwen, Z. — A. Ouwerkerk, D. levenl. — M. Geenen, geb. Stulfzand, D. levenl. — A. A. Biegman, geb. Drost, Z. levenl. — G. van den Onweelen, geb. Benning, Z. levenl. — J. de Fey, geb. Karlie, Z. — M. Monteba, geb. Vilders, Z. — E. Dool, geb. Lagelie, Z. — M. J. van Kas, geb. Bingjan, D. — M. Frankhuyzen, geb. de Tombe, D. — H. Hoefnagel, geb. Lollekens, D. — W. J. Bourse Wils, geb. Holtius, D. levenl. — J. M. Oudshoorn, geb. Schrellen, Z. — J. Tiele, geb. Simons, Z. — G. Raaphorst, geb. Bonte, D. — J. Schuddemat, geb. van de Wetering, Z. — H. Schipaanboord, geb. du Pon, D. — E. Cossee, geb. Mieremet, D. — W. H. Taverne, geb. den Os, D. tweel.

GEHUWD: H. de Wolf, Jm. en W. van den Dobbelsteen, Jd. — H. J. Otto, Wedr. en D. Wolf, Jd. — J. J. van Leeuwen, Jm. en J. Greeven, Jd. — C. de Graaff, Jm. en S. M. van der Ree, Jd. — J. W. L. Weers, Jm. en J. M. Rutten, Jd. — J. Vreugdenburg, Jm. en E. J. Sleyser, Jd. — S. van der Stok, Wedr. en M. van den Broek, Jd. — R. van Varik, Jm. en S. van den Bos, Jd. — J. Slewe, Jm. en C. Waasdorp, Jd. — F. G. Meyer, Jm. en M. van den Eikel, Jd. — J. W. Segaar, Jm. en N. van der Plas, Jd. — J. W. Scheenhouwer, Jm. en H. W. Hofkes, Jd. — A. Arbouw, Jm. en C. Dool, Jd. — P. Vroom, Jm. en J. M. Rielkerken, Jd. — W. A. Uding, Jm. en M. Uding, Jd.

OVERLEDEN: S. van der Staai, D., 13 j. — W. van Erkel, D., 4 j. en 10 m. — J. H. Ellers, Z., 6 j. en 9 m. — P. Duyverman, Z., 1 j. en 5 m. — S. E. Moote, 58 j. — J. C. Martijn, D., 4 d. — W. J. Coblensway, Z., 4 m. — W. J. de Fey, Z., 1 d. — H. M. van Reen, D., 1 j. en 8 m. — H. F. Gribling, Z., 6 m. — P. J. Laman, Z., 6 w. — Reba Ma Poppezijn, 77 j. — M. van den Broek, geb. Walle, 60 j. — J. Hofkes, D., bijna 2 j. — W. E. Steurman, geb. Dozy, 79 j. — J. C. Grehling, 74 j. — A. M. Hendriksen, 54 j. — A. Dubbelaar, Z., 6 j. — J. J. van der Kley, Z., 1 j. en 6 m. — G. N. Hillenaar, Z., 11 m.

238ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

3de Trekking. Nº. 8877 een prijs van *f* 1,000.
4de " Nº. 18142 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: G. W. DE RUYTER,
EN
P. L. ZAALBERG.

LEYDEN 5 Mei 1859.

Eenige kennisgeving.

GRONDWET EN KONING.

Door de Kiesvereeniging worden als Candidaten voor het Lidmaatschap van de Provinciale Staten van Zuidholland bij de verkiezingen op 10 Mei e. k. aanbevolen

Mr. Isaac Lambertus Cremer van den Berch van Heemstede,

Lid van Gedeputeerde Staten der Prov. Zuidholland.

Mr. Daniel Tieboel Siegenbeek,

Burgemeester der Stad Leiden.

Mr. Samuel Tak.

Namens het Bestuur der Vereeniging,

LEIDEN, 2 Mei 1859. J. VAN HEUKELOM Jr., *Secretaris.*

PROVINCIALE STATEN.

De Ondergeteekenden, Kiezers in de Gemeenten *Soeterwoude* en *Leyderdorp*, verzoeken hunne Medekiezers, bij de aanstaande verkiezing op Dingsdag 10 Mei 1859, tot leden der Provinciale Staten in het Hoofddistrict *Leyderdorp*, hunne stemmen uit te brengen op de aftredende leden, de Heeren:

Mr. H. C. J. HOOG.

Mr. C. W. HUBRECHT.

G. VAN GEER.
C. GROENENDIJK.
J. VAN MANNEKUS.
G. VAN DER POEL Jz.
H. VERSTEEGEN.
P. VROMESTIJN.
J. D. SPEET.

In eene Lakenfabriek is gelegenheid ter plaatsing van een geschikt Persoon om als **Opzigter en Kantoorbediende** werkzaam te zijn.

Bij voorkeur wordt verlangd iemand die eenige fabriekmatige kennis bezit. Nadere aanwijzing aan het Bureau dezer Courant.

HET KANTOOR VAN REGISTRATIE

is **verplaatst** naar de Hoogewoerd, Wijk III. Nº. 393.

Het Kantoor der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen,

zal den 9den Mei **verplaatst** worden van de Bloemmarkt naar de Hoogewoerd, Wijk III. Nº. 405.

De Ondergeteekenden hebben de eer hare geëerde Begunstigers te berigten, dat zij de Zomer **Modelhoeden** hebben ontvangen, en zich minzaam aanbevelen.

A. en M. F. DE ROOS,

LEIDEN, 4 Mei 1859. Breedestraat, hoek Diefsteeg, Wijk IV. Nº. 319.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN zijn van meening, in het bijzijn der Commissie van Fabricage, in het openbaar

AAN TE BESTEDEN:

1º. *Eenige door de Stad verspreid liggende Brugwerken*; in twee percelen.
2º. *Eenige loopende herstellingen aan de Kazerne-gebouwen*; in twee percelen.
3º. *Het jaarlijksch schoonmaken en invoegen der gemetselde Bruggen.*
4º. *Het schoonmaken, invoegen en vernieuwen van de Wallen*; in drie percelen.
5º. *Het maken van eenige nieuwe Kolkriolen onder de Straat.*
6º. *Het verwen van de Ophaalbruggen en eenige Brugleuningen*; in drie percelen.
7º. *Het leveren van eene nieuwe Straatmakers Schuit.*

TE VERPACHTEN:

8º. *Het Baggeren in de Stads Grachten.*

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Gemeente, op Maandag den 16den Mei 1859, des middags ten 12 ure.

Zullende de voorwaarden van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter Secretarie dezer Gemeente ter lezing liggen, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *twee* ure; — alsmede aan de Stads-Timmerwerf, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *vijf* ure; terwijl door den Stads Architect de verlangde ophelderingen en aanwijzingen zullen worden gegeven.

OPENBARE VERHURING

op het Raadhuis van de Gemeente *Leyden*, op Maandag den 16den Mei 1859, des middags ten 12 ure, van de Visscherijen in de Vestgrachten en andere Wateren dier Gemeente.

Gegadigden kunnen deswege vooraf de noodige inlichtingen bekomen ter Gemeente Secretarie.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 4 Mei.

		Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$55\frac{1}{2}$	$56\frac{3}{8}$	$55\frac{1}{2}$
Dito Certificaten	" 3 "	$66\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	" 4 "	$87\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{2}$	88
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$ "	87	—	—
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$ "	126	129	128
O. I. Leening	" 4 "	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
BELGIE,	" $2\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito dito	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3 "	—	—	—
Dito dito	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	" $1\frac{1}{2}$ "	$24\frac{3}{8}$	25	$24\frac{7}{8}$
Dito Obligatiën	" 3 "	$35\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{8}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	$33\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{2}$	33
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 3 "	$36\frac{1}{16}$	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{1}{8}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5 "	$96\frac{1}{4}$	$96\frac{3}{4}$	$96\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	96	$96\frac{1}{4}$	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	$79\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840	" 4 "	$75\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Cº.	" 4 "	76	—	—
Dito dito Nieuwe	" 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6 "	—	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 300 *f*	—	—	—
Dito Obligatiën	" 4 pCt.	—	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	" 5 "	—	—	—
Dito	" 4 "	85	—	—
Dito Metall.	" 5 "	$33\frac{1}{2}$	$35\frac{1}{2}$	$33\frac{7}{16}$
Dito Nieuwe	" 5 "	$49\frac{5}{8}$	51	$50\frac{1}{4}$
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$ "	$19\frac{1}{8}$	20	$19\frac{1}{4}$
BRAZILIE, 1824 100 £	" 5 "	—	—	—
SARDINIE,	" 5 "	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	" 5 "	—	—	—
GRENADA, Obligatiën	" $3\frac{1}{2}$ "	$12\frac{1}{4}$	$13\frac{1}{4}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	" 3 "	$14\frac{1}{2}$	$15\frac{3}{4}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening $3\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.